

REMISSVAR

Datum: 2020-08-24
Förlängd svarstid enligt
överenskommelse.
Vår referens:
Maria B Olofsson

Er beteckning:
Ku2020/01036/KL

Till:
Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet
cc: Ku.KL@regeringskansliet.se

Sveriges Museer om betänkandet Sveriges museum om Förintelsen (SOU 2020:21)

- **Sveriges Museer ser positivt på initiativet att genom museiverksamhet fördjupa, problematisera, förankra minnen och berättelser kring Sverige och Förintelsen. Att just en museiorganisation blir utgångspunkt för att bevara och förvalta de materiella lämningarna såsom föremål och arkivhandlingarna samt utveckla de pedagogiska aspekterna känns extra angeläget. Lika viktigt är att genom samverkan ta till vara den befintliga kunskap och kompetens som redan finns på museerna runt om i landet.**
- **Sveriges Museer ser med oro på helheten för de närmaste årens finansiering av offentlig kultur i spår av coronapandemin. Det är avgörande att långsiktig finansiering säkerställs för det nya museets verksamhet och att medel som i nuläget går till befintliga museer inte urholkas ytterligare.**

Riksförbundet Sveriges Museer tar tillvara och driver den svenska museisektorns gemensamma intressen. Vi företräder drygt 230 medlemsinstitutioner från hela landet. Sveriges Museer har beretts möjlighet till att göra inspel på utredningsbetänkandet som föreslår att ett museum som bevarar och för vidare minnet om Förintelsen inrättas i Sverige.

Våra medlemmar innefattar flera aktörer som förekommer som intressenter i utredningen: såsom Forum för levande historia, Stiftelsen Judiska museet, Statens historiska museer, Statens försvarshistoriska museer och Stiftelsen Nordiska museet. Även flera andra medlemmars inspel tas upp och dessutom behandlas ett förslag från Länsmuseumernas samarbetsråd gällande organisationsformen.

Initiativet att inrätta en museiorganisation är extra angeläget nu då de överlevandes berättelser måste samlas in och förvaltas för framtiden. Tillgång till berättelser, arkivhandlingar och föremål är en förutsättning för kommande generationers möjligheter att närma sig Förintelsen och fortsätta att analysera och fördjupa kunskaperna om Förintelsen.

I december förra året fick Sveriges Museer möjlighet att göra inspel till utredningsgruppen. Vi lyfte frågan om resurser då vi bland våra medlemsmuseer ser konsekvenserna av allt hårdare ekonomiska villkor. Vi svarade att det

var viktigt att vid ett eventuellt inrättande av ett nytt museum säkerställa förutsättningarna för dess långsiktiga drift och utveckling. Sedan dess har vi släppt två rapporter om museisektorns tuffa ekonomiska läge. Rapporterna biläggs remissvaret. Den första, Museer under press, kom i februari och handlar om hur museernas möjligheter till aktiv samlingsförvaltning urholkats de senaste åren, vilket gör det svårt att uppfylla Museilagens intentioner. Den andra rapporten som kom i juni, Museer på marginalen, vittnar om konsekvenserna av coronaepidemin.

En redan hårt ekonomiskt drabbad museisektor har under våren drabbats ytterligare och vi ser även långsiktiga effekter. Globalt larmar man om att mellan 1/8 och 1/5 av museerna riskerar försvinna i spåren av coronapandemin. I Sverige är läget akut för de museer som har haft hög grad av egen finansiering. På sikt ser vi också en svår tid för de offentligt finansierade museerna. Kampen om de offentliga kulturmedlen kommer att bli extra tuff i flera år framöver. Därför är det extra viktigt att effektivt tillvarata de befintliga strukturerna för museiverksamhet.

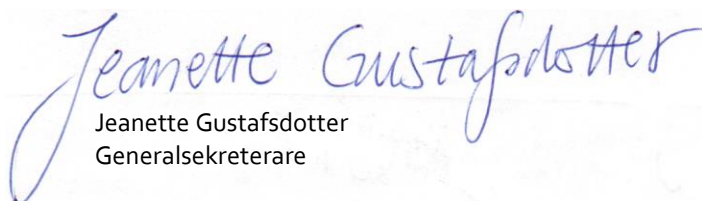
Samtidigt är museernas roll i samhället viktigare än någonsin och ett nationellt museum om Förintelsen kan stärka och ha betydelse för museisektorn (5.2.5) "Att verksamheten ska bidra till lärdomar som leder till en ökad förståelse för vikten att värna demokrati och mänskliga rättigheter är uppenbar.... Utredningen ser också en stor potential i att på detta sätt ge museet en möjlighet att inom sin inriktning kunna öppna verksamheten för vidare frågor vilket kan utveckla museets roll i offentligheten och som mötesplats för dialog om samhällsfrågor..."

Sveriges museer är viktiga demokratiska arenor, speciellt i det förstärkt polariserade samhället. En styrka för museisektorn är dess mångfald av museer.

Forskning, samverkan och internationella nätverk är framgångsfaktorer för museisektorn som helhet. Att koppla dessa till Förintelsen kommer att vara stärkande för en kommande museiinstitution och bör engagera flera av våra medlemsinstitutioner som potentiella samarbetsparter. Ett nytt museum med samhällsangeläget tema har dessutom stort behov av väl etablerade relationer med ett universitet som bedriver forskning inom relevanta ämnesområden vilket de etablerade museerna redan har uppbyggt. Kunskapsuppbyggnad och forskning bör tillgodose även genom särskilda resurser i samband med bildandet.

Utredningen andas överlag en tilltro till museirollen i vår tid, vilket är mycket positivt.

Beslut om svar har fattats Per capsulam i Sveriges Museers styrelse.


Jeanette Gustafsdotter
Generalsekreterare